

VII. CONJUNTURA AGRÀRIA

2. CONJUNTURA DE LA CABANYA RAMADERA

En este apartat es descriuen els principals esdeveniments que van tindre lloc en el sector ramader durant 2023. Les dades de produccions i cabanyes de bestiar es poden observar en el capítol V sobre estadístiques ramaderes.

La cabanya ramadera va disminuir en porcí (-17,8 %), en oví (-12,1 %) i en caprí (-10,5 %). Només en boví es va mantindre estable, amb un lleuger increment (+0,1 %).

La producció de caps de bestiar per a sacrifici en 2023 va evolucionar de manera dispar en funció de les espècies. El bestiar caprí va disminuir un 24,9 % les vendes per a sacrifici, el bestiar equí ho va fer en un 16,2 %, en oví van baixar estes vendes en un 14,8 %, en conills un 10,9 %, en porcí un 8,7 % i en boví un 8,5 %, mentres que van augmentar en aus un 4,5 %.

D'altra banda, va augmentar la producció de mel (+13,8 %) i va disminuir la de llet (-0,7 %), la de llana (-20,2 %) i la d'ous (-1,0 %).

En relació amb la sanitat animal, un any més, la pesta porcina africana (PPA) i la grip aviària han sigut els principals problemes a la Unió Europea. En el cas espanyol, a més, va aparéixer en 2022 la verola ovina i caprina, que estava erradicada, amb la detecció de diversos focus en explotacions de bestiar oví i caprí en les comunitats autònomes d'Andalusia i Castella-la Manxa. Finalment, el 26 de setembre de 2023 Espanya va recuperar l'estatus de país lliure de verola ovina i caprina.

La malaltia hemorràgica epizoòtica que ascendia del sud d'Andalusia en 2022 cap al nord ha fet la seua aparició en 2023 en tota la península i ha ocasionat danys per malaltia i mort al bestiar boví, i en remugants de la fauna salvatge. Esta és una malaltia que afecta remugants domèstics i salvatges, si bé no afecta en cap cas el ser humà.

A la Comunitat Valenciana no s'ha declarat cap focus de verola ovina o caprina, però sí de malaltia hemorràgica epizoòtica, preferentment en el bestiar boví en extensiu en la comarca dels Ports. Esta malaltia ha sigut diagnosticada en huit comarques de la Comunitat Valenciana entre espècies sensibles silvestres i domèstiques. En estes últimes s'ha afectat més el boví de les comarques del nord de Castelló. Segons els mostreigs han tingut contacte amb el virus fins a un 80 % de les explotacions ramaderes de boví del nord de Castelló, amb desigual morbiditat i mortalitat d'unes explotacions a unes altres.

La Comunitat Valenciana està oficialment indemne de brucel·losi en bestiar oví, caprí i boví i es du a terme un programa de vigilància per mitjà de la presa de mostres de sèrum i l'anàlisi microbiològica davant de la simptomatologia d'avortaments.

També la Comunitat Valenciana es manté lliure de leucosi bovina enzoòtica, i peripneumònia contagiosa bovina, encara que es continua fent vigilància epidemiològica per mitjà de la presa de mostres per al manteniment de l'estatus sanitari de lliure de les dos malalties.

Respecte de la febra Q, malaltia endèmica a Espanya, a la Comunitat Valenciana Valenciana se n'estan produint alguns focus que es mantenen sota control basat en el maneig del ramat i l'aplicació de la vacuna subvencionada per la Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca.

En relació amb l'encefalopatia espongiforme bovina es continua fent també presa de mostres, encara que fa més de deu anys que no se n'ha donat cap cas. Així mateix, l'últim cas de tremolor clàssica va ser en una explotació de caprí, amb vigilància intensificada que ja va finalitzar.

Es continua treballant en el programa de control i erradicació de la tuberculosi en boví amb molt bons resultats, ja que s'ha aconseguit una prevalença inferior al 0,5 %, el valor més baix des que es va iniciar este programa a la Comunitat. El programa d'erradicació de tuberculosi en caprí de llet a la Comunitat Valenciana ha avançat amb rapidesa i els resultats són esperançadors, amb un 57 % d'explotacions caprines lleteres qualificades i amb només 22 explotacions amb algun animal positiu a les proves del sanejament de les quals només en dos s'han confirmat cultius positius en 2023, augment en 2024.

En monogàstrics la Comunitat continua lliure de la malaltia d'Aujezsky en el porcí i es manté un programa estricte de vigilància i de vacunació. No obstant això, la malaltia que més mal o perjudici ocasiona a les explotacions porcines a Espanya és la síndrome respiratòria i reproductiva porcina, per a la qual no hi ha un programa nacional de vigilància, control o erradicació.

En relació amb les mesures de prevenció davant de les pestes porcines es continua treballant en la millora de les infraestructures sanitàries ramaderes per mitjà de les inspeccions periòdiques a les explotacions perquè adequen les seues instal·lacions a les exigències de l'RD 306/2020, d'11 de febrer, pel qual s'establixen normes bàsiques d'ordenació de les explotacions de bestiar porcí i es mantinguen les mesures de bioseguretat que les aïllen del seu entorn i possible contagi exterior. Atés que no existix vacuna contra la PPA, els esforços per a la prevenció de la difusió d'esta se centren en la limitació de moviments de senglars i la disminució de la seua població. Per a això, d'acord amb les autoritats competents en caça i pesca s'han habilitat més mitjans de caça i captura de senglars.

En influència aviària d'alta patogenicitat es van diagnosticar com a positives aus marines a H5N1 en aigüamolls com l'Albufera, amb mortalitat de les zones de cria de pollastres d'estes aus marines, però no es van constatar contagis a una altra fauna silvestre com anàtids o altres aus terrestres, i el focus es va quedar circumscrit a espècies d'aus marines, encara que totes compartien el mateix hàbitat.

Altres zoonosis com les salmonel·les zoonòtiques es van mantindre dins dels límits de control de la seua presència en ponedores, animals d'engreix, reproductores i titots d'anys anteriors gràcies a l'esforç i el treball dels avicultors i veterinaris organitzats en l'Associació Avícola Valenciana.

Una malaltia que va tindre rellevància a València per als equins va ser la febra del Nil, amb cinc casos confirmats des del 18 de juliol fins a l'1 de desembre de 2023 al Camp de Morvedre i al Camp de Túria. Esta és una malaltia en la qual el reservori són les aus i es transmet per mosquits.

També s'ha declarat en 2024 la malaltia de la llengua blava en la província d'Alacant, la qual cosa ha donat lloc a la vacunació obligatòria davant del serotip detectat en tota la província, al mateix temps que s'ha reforçat la vigilància per mitjà d'un augment de mostreigs en explotacions sentinella, i de paranys de captura del mosquit vector.

La Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca participa en altres programes nacionals de sanitat animal per a l'estudi i prevenció de malalties animals de declaració obligatòria, ja siga pel seu caràcter zoonòtic o per tractar-se d'epizooties considerades malalties emergents a Europa, com és el cas de la febra hemorràgica de Crimea-Congo.

A través de la xarxa de vigilància sanitària permanent, formada pels servicis veterinaris oficials de sanitat animal, juntament amb els veterinaris clínics, d'explotació i d'agrupacions de defensa sanitària ramadera, d'escorxadors i del laboratori pecuari, és possible la detecció precoç de símptomes de

certes malalties de declaració oficial, que si es confirmen donen lloc a la declaració oficial de focus i a l'aplicació de mesures de control en tota la Unió Europea a través de l'aplicació informàtica RASVE (Sistema d'Alerta Sanitària Veterinària). Això permet l'aplicació de mesures de control i/o prevenció davant de la seua possible aparició, com el recent focus de pesta dels remugants xicotets a Grècia, o els focus de llengua blava serotip 8 a Girona.

En matèria de seguretat alimentària, els serveis veterinaris oficials van continuar duent a terme en 2023 els plans de control que estableix el Pla nacional de control oficial de la cadena alimentària (PNCOCA) per a verificar, entre altres, el compliment de la normativa sobre la higiene en la producció primària ramadera, així com sobre el benestar i la sanitat animal.

D'altra banda, després de diversos anys de pujades, prou acusades en 2021 i en 2022, a finals de 2023 els preus dels pinsos per al bestiar estaven entre un 10 % i quasi un 28 % més baixos que al tancament de l'any anterior, depenent de les espècies. A pesar d'això, els preus dels pinsos es van mantindre molt elevats. La dacsà, el blat i l'ordi van tancar l'any amb preus entorn d'un 30 % més baixos que a finals de 2022. D'altra banda, la caiguda del preu de la farina de soja va rondar l'11 %.

Pel que fa a les ajudes, es van destinar 4,9 milions d'euros per a la millora de la competitivitat i sostenibilitat de les explotacions ramaderes de la Comunitat Valenciana, per a millorar la bioseguretat, el benestar dels animals, promoció de l'extensificació, per a reduir costos i millorar el producte final i reduir l'impacte ambiental de les explotacions ramaderes.

A continuació s'analitza la situació durant 2023 de cada un dels sectors que conformen la cabanya ramadera Comunitat Valenciana.

Avicultura

L'avicultura de carn en 2023 va experimentar una recuperació quant al nivell de producció. Esta recuperació anava acompanyada per desafiaments econòmics importants, ja que els costos de producció es van mantindre alts. Altres dels problemes a què s'ha enfrontat el sector és l'amenaça de la influència aviària d'alta patogenicitat (IAAP), que ha continuat propagant-se a escala mundial, amb casos continus en l'hemisferi nord, fins i tot en estiu, en el sud-est asiàtic i a Àfrica. Com s'ha comentat en la introducció, a la Comunitat Valenciana no s'ha detectat cap focus.

El Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació va iniciar l'octubre de 2023 el procediment de consulta pública de la normativa per a l'aplicació a Espanya del marc europeu de comercialització de carn d'aus i ous, que es desplegarà per mitjà de dos reials decrets específics per a cada un dels productes esmentats.

La producció de carn de pollastre a la Comunitat Valenciana va augmentar un 5,8 % en 2023 respecte a 2022. Així, les vendes de pollastres d'engreix per a sacrifici en 2023 es van situar en uns 60,3 milions de caps davant dels 57,3 milions de caps de 2022. També cal destacar els 2,4 milions de titots per a sacrifici que es van vendre en la província de Castelló, que és, amb Sevilla, una de les principals províncies productores de titot de tot Espanya. Per contra, les vendes de titot per a sacrifici es van reduir en un 7,4 %, en passar de 2,7 milions de caps en 2022 a 2,5 milions de caps en 2023.

Respecte a les cotitzacions, el preu mitjà del pollastre en 2023 es va situar entorn dels 1,32 €/kg viu, lleugerament per davall del preu que va aconseguir en 2022 (1,34 €/kg).

Pel que fa al sector de la producció d'ous, s'enfronta, igual que la resta dels sectors ramaders, a una escalada en el cost de les matèries primeres i de l'energia, i a això s'afeg el repte europeu d'intentar aconseguir a partir de 2027 una producció lliure de gàbies. Tot això en un context globalitzat amb

estàndards de producció menys restrictius que els europeus, la qual cosa dificulta la competitivitat dels nostres productors.

La cotització dels ous de gallina de la Comunitat Valenciana en 2023 es va situar en 1,75 €/dotzena davant dels 1,40 €/dotzena de 2022, que representa un augment del 25,14 %.

Quant a la producció d'ous de gallina de la Comunitat Valenciana en 2023 va disminuir un 0,9 % respecte a 2022 (108,1 milions de dotzenes davant de 109,1 milions de dotzenes en 2022). La producció total d'ous va disminuir un 1,0 %.

Respecte a l'estructura de les explotacions de gallines i pollastres d'engreix, va disminuir el nombre d'explotacions, que va passar de 508 en 2022 a 482 en 2023. D'altra banda, el nombre de places va disminuir en un 1,6 %, a causa del descens de les relatives a la producció de pollastres d'engreix i a la producció d'ous de consum, mentres que va augmentar el nombre de places en la cria de gallines.

La Conselleria d'Agricultura, Desenrotllament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica va destinar un total de 800.000 € en 2023 a la prevenció i erradicació de la salmonel·losi.

Porcí

Es tracta del sector ramader més important d'Espanya, que és el primer país productor a la Unió Europea, seguit d'Alemanya. Espanya és el tercer país productor de carn de porc a escala mundial, després de la Xina i els Estats Units. Per primera vegada Espanya va ser en 2020 el major exportador de porcí en l'àmbit de la Unió Europea, per davant d'Alemanya, que habitualment ocupava eixe lloc. En 2021, 2022 i 2023 Espanya va mantindre eixa posició. Les principals destinacions van ser la Xina, Itàlia, França, el Japó i Polònia. Va continuar la reducció de les exportacions a la Xina, que van baixar un 8 % en volum respecte a 2022. D'altra banda, els enviaments valencians de porcí en 2023 es van dirigir fonamentalment a Sèrbia, França, Corea del Sud, Bòsnia i Hercegovina, Hongria i Itàlia.

La producció de bestiar porcí amb destinació a sacrifici de la Comunitat Valenciana va arribar a la xifra de 2.087.169 caps en 2023, la qual cosa significa una disminució del 8,7 % respecte a 2022 (2.285.024 caps).

La cotització del porc d'engreix en 2023 es va situar en 1,87 €/kg de mitjana. Este preu va suposar un 23,9 % més que en 2022, en què la cotització mitjana es va situar en 1,51 €/kg.

Pel que fa a l'estructura productiva, el nombre d'explotacions porcines va augmentar en 2023, i va passar de 877 a 880.

La pesta porcina africana (PPA) continua sent el problema de sanitat animal més greu, juntament amb la grip aviària, que té la Unió Europea. Esta malaltia es va introduir a Rússia des de la regió del Caucas l'any 2007, i des de llavors es va instaurar de manera endèmica en el sud del país, per a disseminar-se després principalment en direcció nord i oest afectant països veïns com Ucraïna i Belarús, a partir dels quals la malaltia es va introduir a la UE, on ha mantingut un avanç lent però continu.

D'altra banda, la pesta porcina africana va ser declarada a la Xina l'agost de 2018 i es va estendre en 2019 per tot Àsia, la qual cosa va obligar al tancament de milers d'explotacions i al sacrifici de milions de porcs. Esta situació va delmar la cabanya porcina i va disparar la demanda de carn de porcí en el mercat internacional. Com a conseqüència, van augmentar les exportacions a la Xina de carn de porcí procedents de la Unió Europea. A més, l'aparició de la malaltia el setembre de 2020 a Alemanya va suposar el tancament de les exportacions del porcí alemany a eixe mercat, la qual cosa va afavorir els

enviaments espanyols a la Xina. Espanya ha sigut el primer proveïdor de carn porcina a la Xina entre 2020 i 2022; en 2023 ha passat a la segona posició, per darrere del Brasil.

A més dels problemes de sanitat animal, el sector s'enfronta a altres reptes, com la reducció en l'ús d'antibiòtics i els reptes mediambientals.

En matèria de seguretat alimentària, el compromís del sector porcí amb el Pla de reducció d'antibiòtics (PRAN) és molt important. Un dels objectius primordials d'este pla en porcí és reduir l'ús de colistina, així com neomicina i apramicina.

Boví

El sector de carn de boví està format per dos subsectors clarament diferenciats. D'una banda, les vaques mare, que inclou les vaques de llet, el subproducte de les quals és el vedell, que es ven per a carn als pocs dies de nàixer, i les vaques alletants, amb les quals poden romandre els vedells fins als sis mesos de vida. Les explotacions de vaques alletants tenen un paper molt important, ja que estan lligades al medi rural, ajuden a fixar població en zones desfavorides, despleguen una labor de conservació del medi ambient i ajuden a vertebrar el medi rural. D'altra banda, el subsector dedicat a l'engreix de vedells és un sector altament dependent del preu de les matèries primeres i del preu dels vedells.

Després d'un dur any 2020 marcat pel tancament del canal HORECA, l'any 2021 va portar la reobertura de bars i restaurants i la recuperació del comerç exterior. No obstant això, l'increment en els costos de producció (pinsos, energia, envasos, transport, etc.) van llastrar esta millora. En 2022 la sequera va augmentar la necessitat de suplementar l'alimentació. D'altra banda, la guerra d'Ucraïna va disparar el preu dels pinsos, ja per si mateixos alts pel baix nivell de reserves mundials de cereals. D'altra banda, el novembre de 2022 es van declarar a Andalusia dos focus de malaltia hemorràgica epizoòtica.

En 2023 el sector s'ha enfrontat a desafiaments significatius: d'una banda, la sequera que va augmentar els preus del farratge i va impactar negativament en els costos d'alimentació animal i afectà vaques alletants i d'engreix. A mitjan estiu, els preus de la carn van començar a baixar, mentre que els costos del farratge es van disparar i van provocar una rendibilitat negativa per al sector d'engreix. Un altre problema va ser la ràpida evolució de la malaltia hemorràgica epizoòtica. Encara que la mortalitat no va ser elevada, hi hagué granges greument afectades, amb alts índexs de morbiditat. Els costos associats han inclòs tractaments directes i la malaltia també ha comportat el tancament d'alguns mercats i ha afectat indirectament el sector.

Tradicionalment, el sector de boví de carn espanyol ha sigut un sector amb una forta orientació a l'exportació. Per a això la producció se centra en l'engreix de vedells importats de raça frisona encruats amb races de carn i altres procedents d'Irlanda, França i Alemanya, fonamentalment. En 2023 Espanya va exportar 79.904,29 tones de vedells vius, les principals destinacions dels quals van ser el Marroc, el Líban i Líbia. Això va suposar un augment del 14,3 % davant de 2022. Pel que fa a la carn fresca i congelada, Espanya va exportar 42.312,35 tones, que va suposar un 10,1 % menys que en 2022 (47.075,90 tones). Este tipus de carn s'envia fonamentalment a la Unió Europea i té com a principals destinacions Portugal, Itàlia i França.

La Comunitat Valenciana va exportar carn fresca i congelada; en 2023 es van exportar 6.395,39 tones davant de les 6.737,79 tones de 2022. Estes exportacions van tindre com a principals destinacions Itàlia, Portugal i Grècia.

El cens de boví a la Comunitat Valenciana es va mantindre estable en 2023, amb 53.544 caps davant dels 53.485 de l'any 2022 (+0,1 %).

La producció de bestiar boví amb destinació a sacrifici de la Comunitat Valenciana es va situar en 32.117 caps en 2023, davant dels 35.090 caps de 2022, la qual cosa va suposar una disminució del 8,5 %.

En 2023, el nombre total d'explotacions de boví va disminuir en un 4,7 %, amb un total de 547 explotacions. El major descens d'explotacions es va produir en les dedicades a engreix, a on va baixar en un 13,2 %. En boví de llet es va passar de 24 explotacions a 21.

A partir del 31 de març de 2015, després de la supressió de les quotes làcties a la UE, els preus van iniciar una tendència a la baixa que va col·locar el sector espanyol en una situació delicada. Segons l'observatori del mercat de la llet de vaca de la Unió Europea durant l'any 2023 es va produir una reducció del 6,51 % en els preus de la llet percebuts pels productors respecte a 2022. La baixada interanual més forta la va patir Irlanda, amb una baixada del 23,5 %, en passar de 57,55 euros per cada 100 quilos a 44,03 euros. Davant de la tendència a la baixa, tres països es van mantindre a l'alça, entre els quals es troba Espanya, juntament amb Itàlia i França. A Espanya el preu d'este aliment ha passat dels 45,26 als 53,06 euros per cada 100 quilos, la qual cosa va suposar una pujada del 17,24 %.

La producció de llet de vaca a la Comunitat Valenciana es va incrementar lleugerament en 2023, (+0,6 %) respecte a 2022, passant de 74,6 milions de litres de llet a 75,0 milions de litres.

El preu de la llet percebut en les explotacions valencianes en 2023 es va situar en 56,4 euros per cada 100 quilos, la qual cosa va suposar una pujada respecte als preus de 2022 del 28,9 per cent (43,77 euros per cent quilos).

Oví i caprí

El sector oví caprí és un dels sectors ramaders més fràgils. El nivell d'envelliment de les persones titulars de les explotacions ramaderes d'este sector és molt elevat, la qual cosa, juntament amb altres problemes com les reduïdes dimensions de les explotacions, la caiguda constant del consum de carn i llet dels remugants xicotets i la competència amb altres productes de la ramaderia fa que el sector es trobe en una posició delicada.

Els censos d'estes cabanyes a la Comunitat Valenciana van baixar en 2023 en relació amb 2022. La cabanya d'oví va patir un descens del 12,1 %, mentres que en caprí es va produir una disminució del 10,5 %. L'oví va passar de 273.904 en 2022 a 240.829 en 2023, mentres que el caprí va passar de 72.537 caps en 2022 a 64.925 en 2023.

Pel que fa a la producció de carn, en 2023 la venda de corders per a sacrifici va disminuir un 14,8 % respecte a 2022.

En relació amb la producció de llet, en 2023 es va produir un augment en la producció de llet d'ovella que va passar de 2,3 milions de litres en 2022 a 2,7 milions de litres en 2023 (+18,7 %); també va baixar la quantitat de llet de cabra (-14,9 %) respecte a 2022, que va passar de 10,2 milions de litres a 8,7 milions de litres.

El nombre d'explotacions d'oví caprí va augmentar en 74 i va passar de 1.284 en 2022 a 1.358 en 2023. Les de carn van pujar en 92 i les de llet van reduir el seu nombre en 18.

Cunícola

Una de les primeres dificultats a què s'enfronta el sector és la falta de relleu generacional. A més, el sector ha experimentat pèrdues econòmiques constants que han provocat que els productors abandonen l'activitat o busquen alternatives. Els escorxadors, d'altra banda, han patit dificultats perquè no tenien prou treball per a mantindre's actius, la qual cosa ha provocat tancaments o reducció de la capacitat.

En este sentit, la producció de carn de conill va mantindre la tendència descendent dels últims anys, i ha passat de 3,0 milions de caps amb destinació a sacrifici en 2022 a 2,7 milions de caps en 2023, xifra que va suposar una reducció del 10,9 %.

El preu de la carn de conill va augmentar en 2023, concretament un 8,8 %, respecte a 2022, i ha passat de 2,4 €/kg a 2,6 €/kg. Este augment del preu s'ha originat en l'increment del preu dels pinsos.

Pel que fa a l'estructura de les explotacions, el nombre va baixar, ja que es van registrar 13 menys que l'any anterior, passant de 111 explotacions a 98. El nombre de gàbies també va experimentar una baixada significativa (-8,5 %) i ha passat d'una capacitat total de 92.465 en 2022 a 84.569 en 2023.

Apícola

L'any 2023 l'apicultura valenciana va tindre una campanya atípica amb diferents produccions segons el tipus de mel. La sequera de la primavera i les altes temperatures registrades han incidit en això. Les escasses precipitacions de la primera part de l'any van forçar els apicultors a instal·lar els apiaris prop d'explotacions cítriques i la sequera va ocasionar que la campanya fora molt curta. La floració de romer inicialment era bona, però va finalitzar prematurament amb poca producció, i la de mil flors va ser escassa, ja que les elevades temperatures i les onades de calor van incidir en el fet que la floració fora reduïda i hi haguera elevada mortalitat d'abelles. En setembre, després de les pluges, es va produir una segona floració, però amb les elevades temperatures i l'extrema sequedat d'octubre, novembre i desembre la floració va ser molt efimera i la producció, baixa. A més, amb les altes temperatures les abelles eixien a libar, però davant de l'absència de flor el que feien era malgastar reserves, i va caldre subministrar-los alimentació externa, amb l'increment consegüent de costos.

A pesar d'estes dificultats la producció de mel a la Comunitat Valenciana va augmentar respecte a la de l'any anterior, que va ser una campanya roïna i es va situar en 4.557,6 tones en 2023 davant de les 4.004,8 tones de 2022 (+13,8 %).

Pel que fa a l'estructura de les explotacions, el nombre de ruscos va disminuir en 2023 un 7,5 % respecte a l'any anterior, i va passar de 324.397 en 2022 a 300.219 en 2023.

L'apicultura es practica en tots els països de la Unió Europea. Els principals productors són Romania, Espanya, Alemanya, Hongria, Itàlia, Polònia, França i Grècia. Es tracta d'una activitat molt arrelada en les zones rurals, a on és un vector de desenrotllament.

La UE és el segon productor de mel del món, després de la Xina, però no pot satisfer l'elevada demanda interna, i per això és el primer importador mundial de mel. Els principals proveïdors de mel de la UE en 2023 van ser la Xina, Ucraïna, l'Argentina i Mèxic. En el cas d'Espanya, els principals orígens de la mel importada van ser en 2023 Portugal, l'Argentina, la Xina, Alemanya i Ucraïna.

El 26 d'abril de 2023 es va publicar l'Orde 8/2023, per la qual es van establir les bases reguladores de les ajudes d'intervenció en el sector apícola de la Comunitat Valenciana. Per mitjà de la Resolució

de 10 d'agost de 2023 es van convocar les ajudes previstes en esta orde per a l'anualitat 2023 per un import de 298.000 euros.

D'altra banda, per mitjà de la Resolució de 6 de novembre de 2023 es van convocar ajudes directes al sector apícola en resposta a la sequera i a l'agreuiment de les condicions del sector primari derivat del conflicte bèl·lic a Ucraïna, amb un import global màxim de 646.750,00 €, en el marc del Reial decret llei 4/2023, d'11 de maig.

Quant a sanitat animal, perdura la síndrome de despoblament de les abelles a causa de diferents problemes sanitaris i per l'increment de la parasitació per *Varroa*, a causa de la falta d'eficàcia dels tractaments actuals i de la inexistència de noves molècules actives. També es veuen amenaçades les abelles per l'abellerol i per espècies invasores com la *Vespa velutina* i la *Vespa orientalis*. En l'apicultura ha augmentat lleugerament el nombre de colònies parasitades de *Varroa* respecte als últims anys segons programa APINET, però s'estan fent avanços per científics valencians en la detecció prèvia de resistències als medicaments davant de la *Varroa* per a usar el tractament d'elecció més avantatjós.

Igual que en anys anteriors, es va mantindre la prohibició d'instal·lar ruscos en les zones cítriques, encara que amb algunes excepcions, segons l'Acord de 10 de març de 2023, del Consell, pel qual s'aproven mesures per a limitar la pol·linització encreuada entre plantacions de cítrics.